

České děti přibírají

HBSC studie

Tisková konference

Mgr. Michal Kalman, Ph.D.

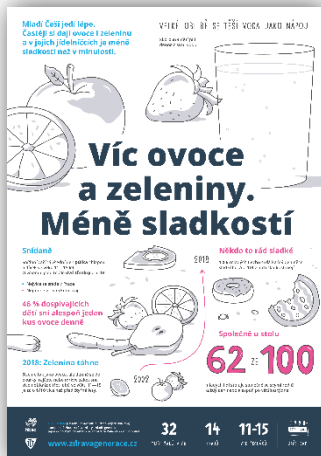
Univerzita Palackého v Olomouci

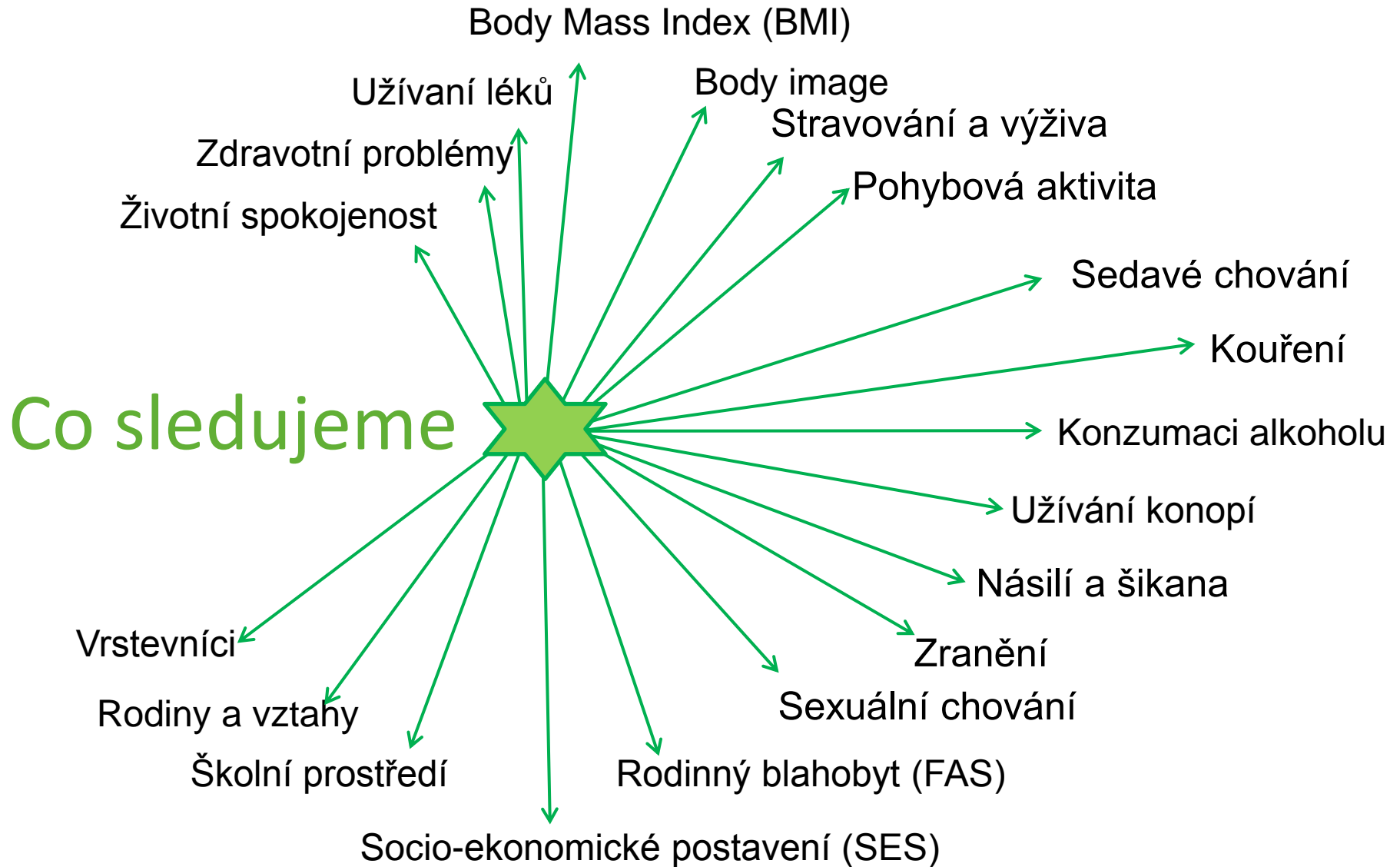
25. 6. 2019

Hlavní cíle HBSC Studie

- 1) **Tvorba odborných podkladů pro tvorbu strategií, koncepcí a politické rozhodování v oblasti zdraví a životního stylu dětí a školáků na mezinárodní, národní i krajské úrovni. Podpora tvorby školních programů a intervencí.**
- 2) **Zlepšit znalostí o zdraví a životním stylu dětí a školáků. Jedná se o systematické a opakované sledování (monitoring) zdraví, zdravotních determinant a rizikového chování u 11, 13 a 15 letých dětí.**

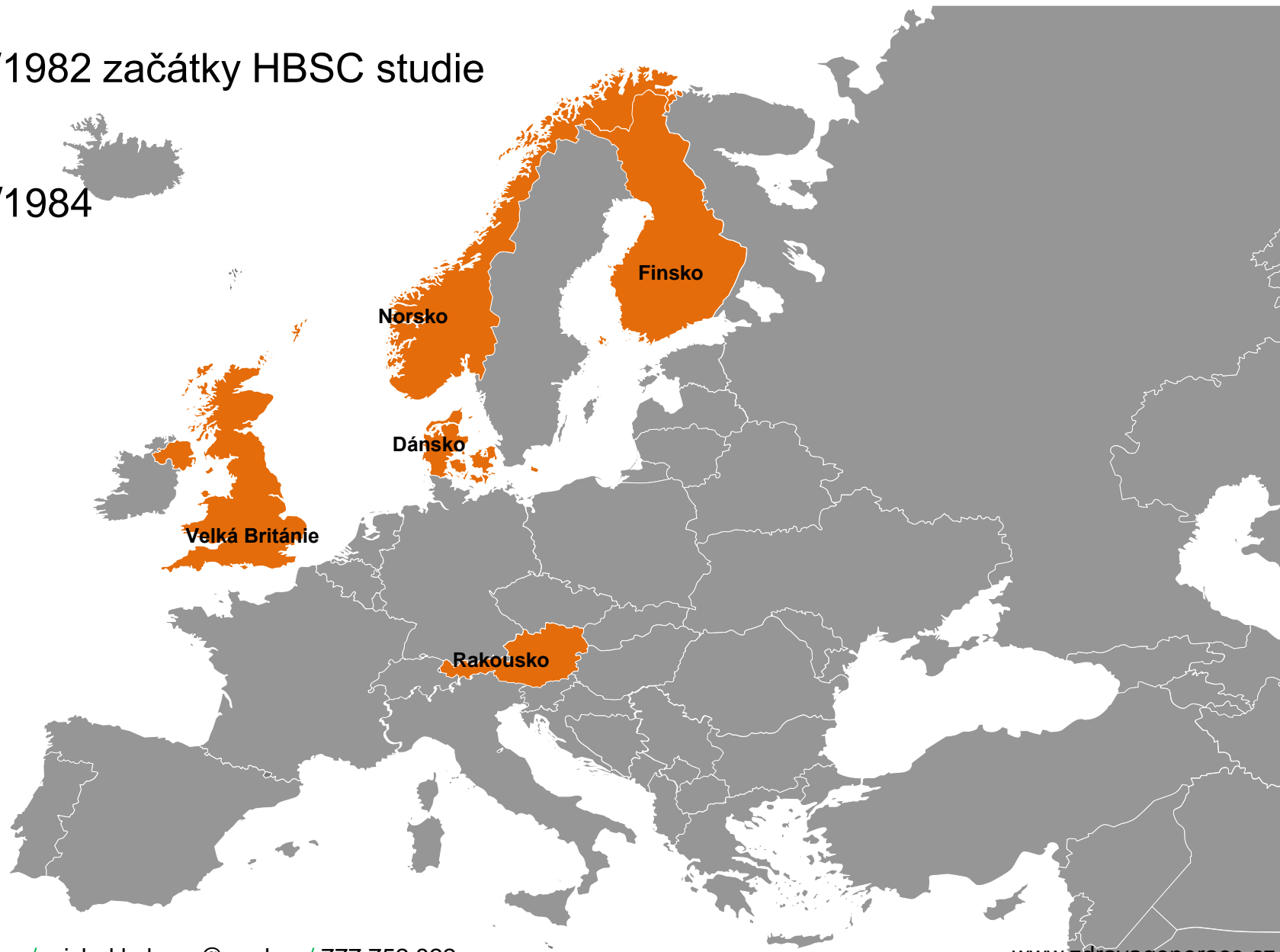

Metodika

- Cílová skupina studie: 11-, 13-, 15ti letí
 - *Minimální výzkumný vzorek $n = 1.500$ /věkovou skupinu*
 - *Celkový vzorek $N = 250.000$ respondentů / sběr*
 - *Celkem v databázi 1 400 000 dětí*
- Základní metodologický nástroj je dotazník, který se skládá z
 - *Mandatorní sekce (75-80%, pro všechny státy povinná)*
 - *Optional sekce (15-20%, schválená HBSC/WHO metodologickou skupinou, dobrovolná)*
 - *Národní otázky*
- Základní výzkumnou jednotkou je **náhodně vybraná třída**
- Sběr dat se opakuje každé **4 roky**

1981/1982 začátky HBSC studie

1983/1984

1981/1982 začátky HBSC studie

1983/1984

1985/1986 + Izrael

1989/1990 + Kanada, WHO

1993/1994

1997/1998 + USA

2001/2002 + Malta

2005/2006

2009/2010

2013/2014

Pilot: Austrálie, Čína, Taiwan, Čile

hbsc

HEALTH BEHAVIOUR IN SCHOOL-AGED CHILDREN: Czech Republic

Univerzita Palackého
v Olomouci

Sběr dat 2018

- Květen - července
 - 13 377 dětí
 - 665 tříd
 - 234 škol
 - 14 krajů

hbsc

HEALTH BEHAVIOUR IN SCHOOL-AGED CHILDREN: Czech Republic

Univerzita Palackého
v Olomouci

Hlavní zjištění

Nadváha

17,7% 11,5%
CHLAPCI DÍVKY

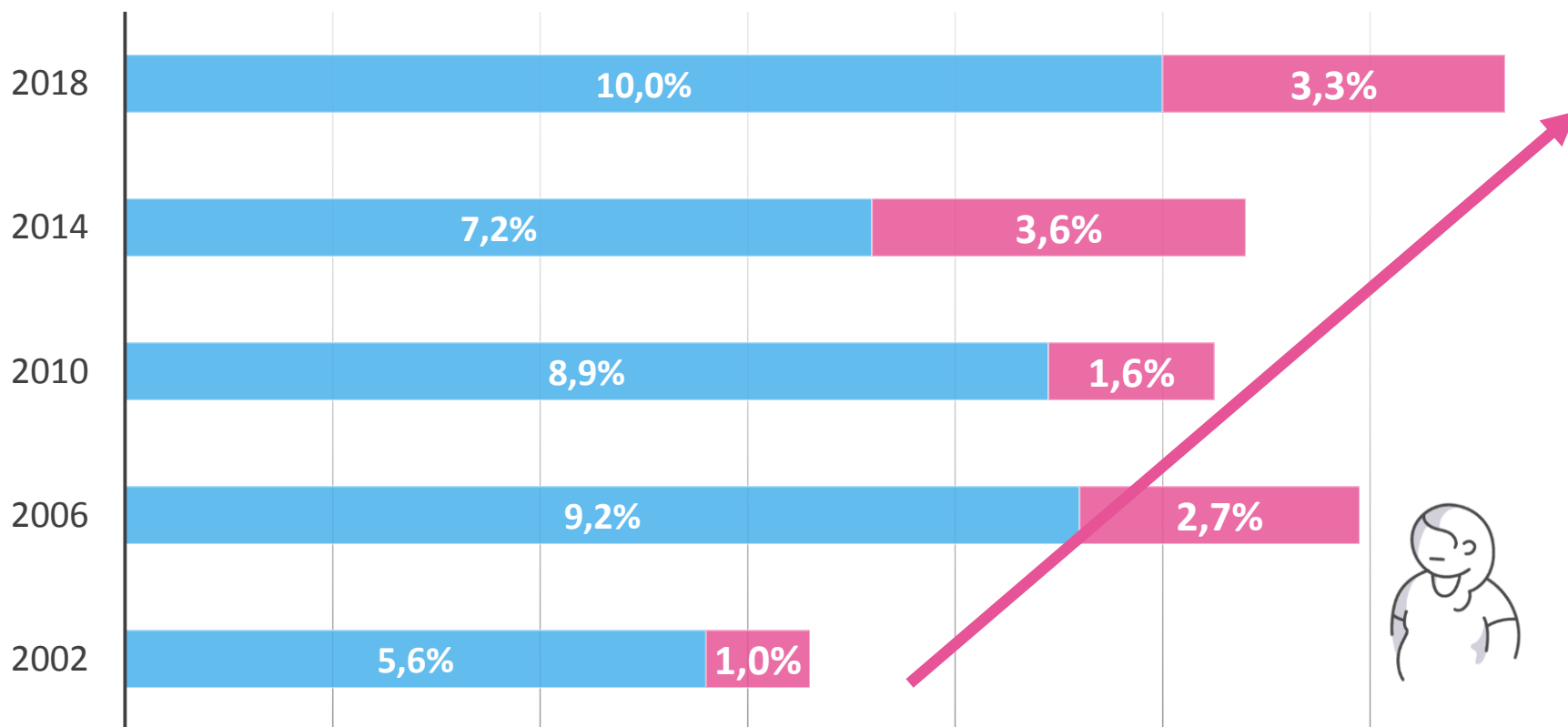
8,9% 3,3%
CHLAPCI DÍVKY

Obezita

Nadváha

Obezita

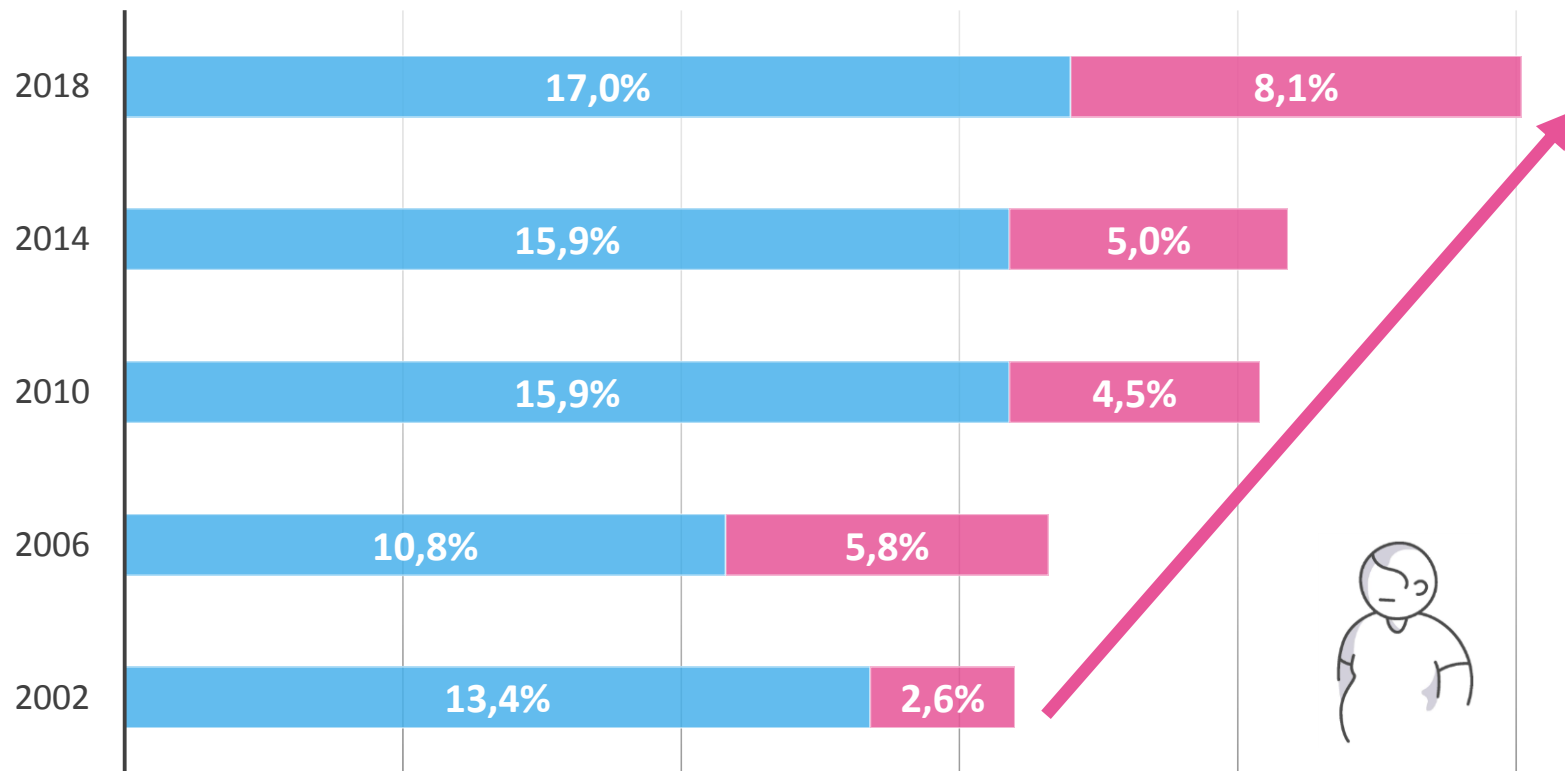
Dívky 15 let

Nadváha

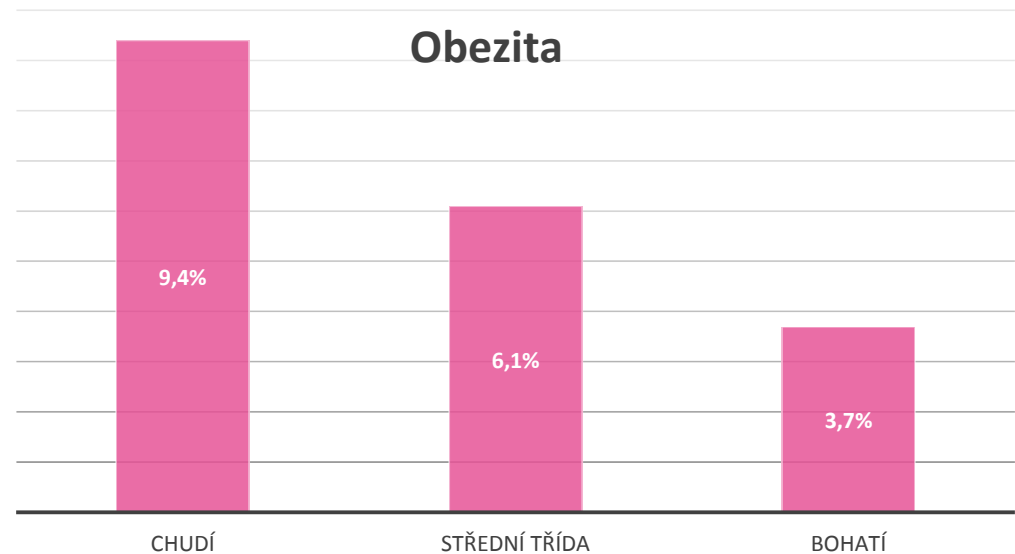
Obezita

Chlapci 15 let

Nadměrná hmotnost je častější u chudých

Děti, které se narodí do hůře situované rodiny, čelí téměř trojnásobně vyššímu riziku, že bude trpět obezitou, než ty z bohatších poměrů a dvakrát většímu riziku ve srovnání s dětmi ze střední třídy.

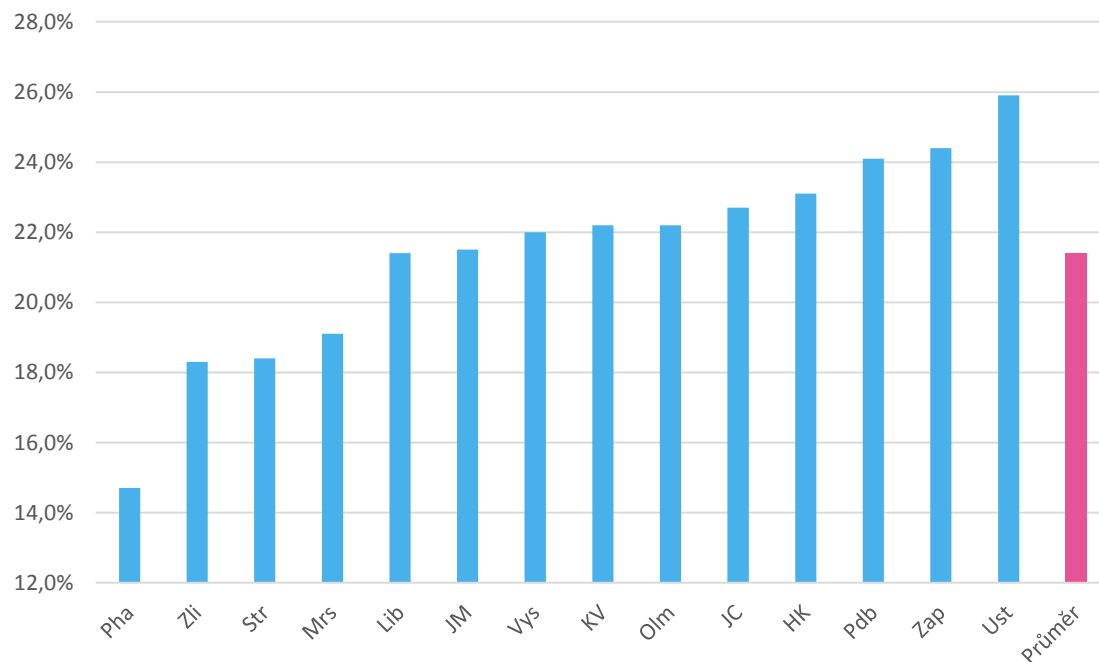

Tlustý Hradec, štíhlá Praha

Nejméně dětí s nadváhou a obezitou najdeme v Praze – 14,7 %. Nejvíce to je naopak v Ústeckém kraji – 25,9 %. V nejkritičtější kategorii obezity pak drží nelichotivé prvenství kraj Královéhradecký.

Obezita + nadváha

Body image aneb Jak děti vnímají svou hmotnost?

29 % dívek s nadváhou či obezitou si tento fakt nepřipouští

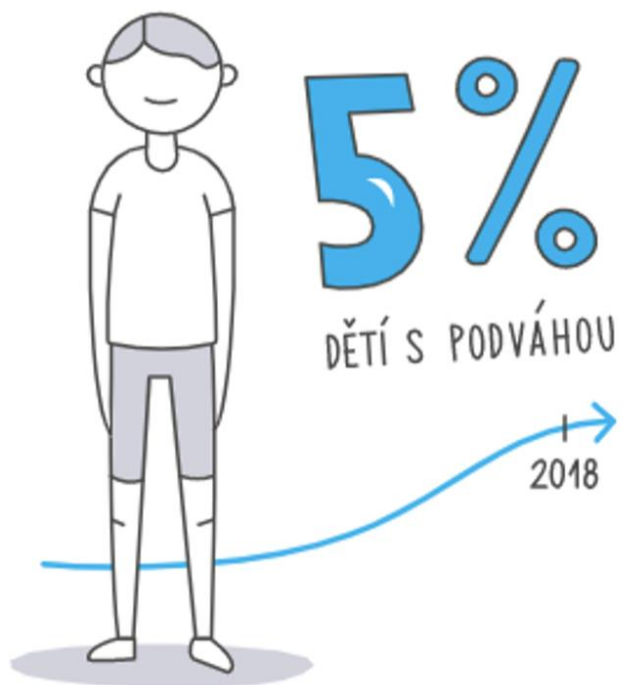
U chlapců s nadměrnou hmotností jde dokonce o **41 %**.

Naopak **1/5** s normální hmotností se považuje za tlusté.

Na druhém pólu: podváha

11 let 6,9 %
15 let 2,9 %

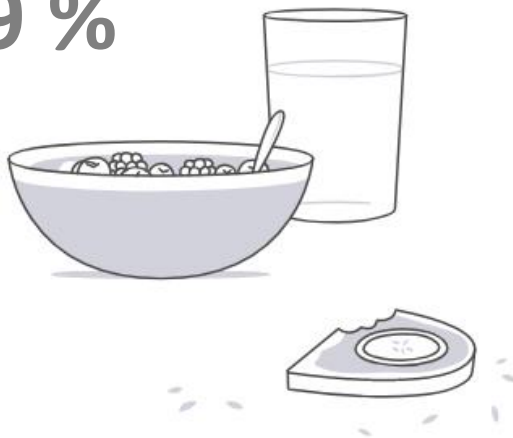
4,7%

5,4%

Snídaně ve školních dnech

49 %

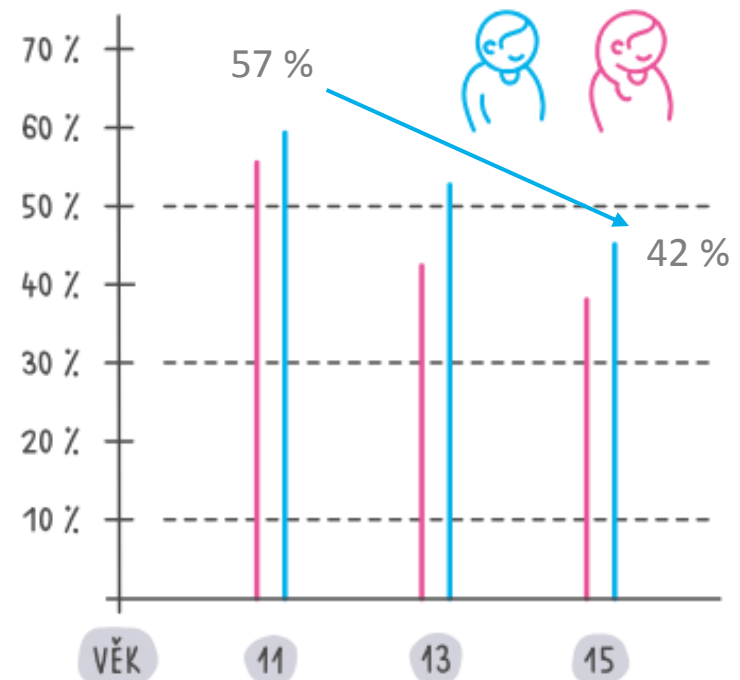

Vysoký SES

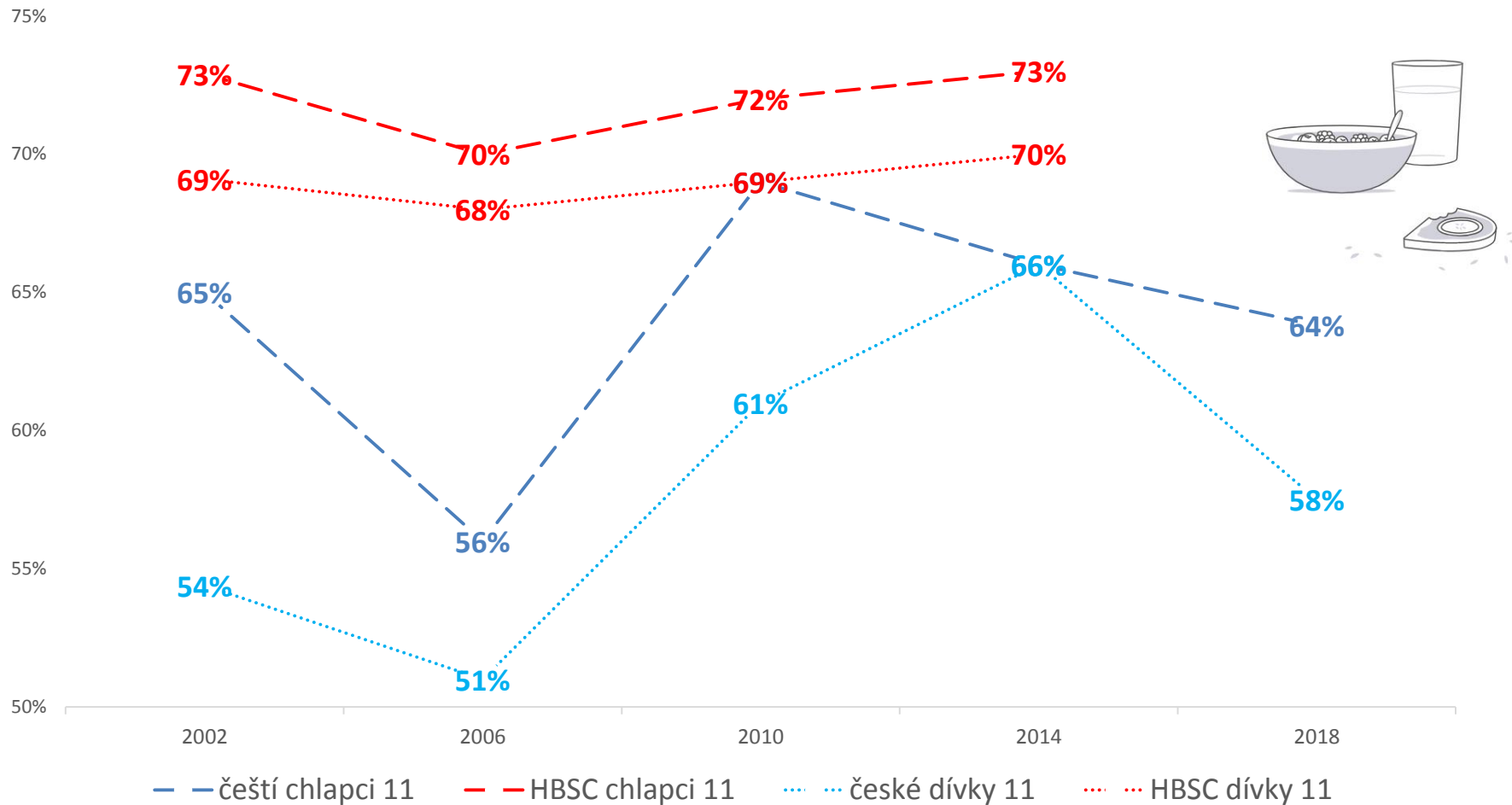
59 %

Nízký SES

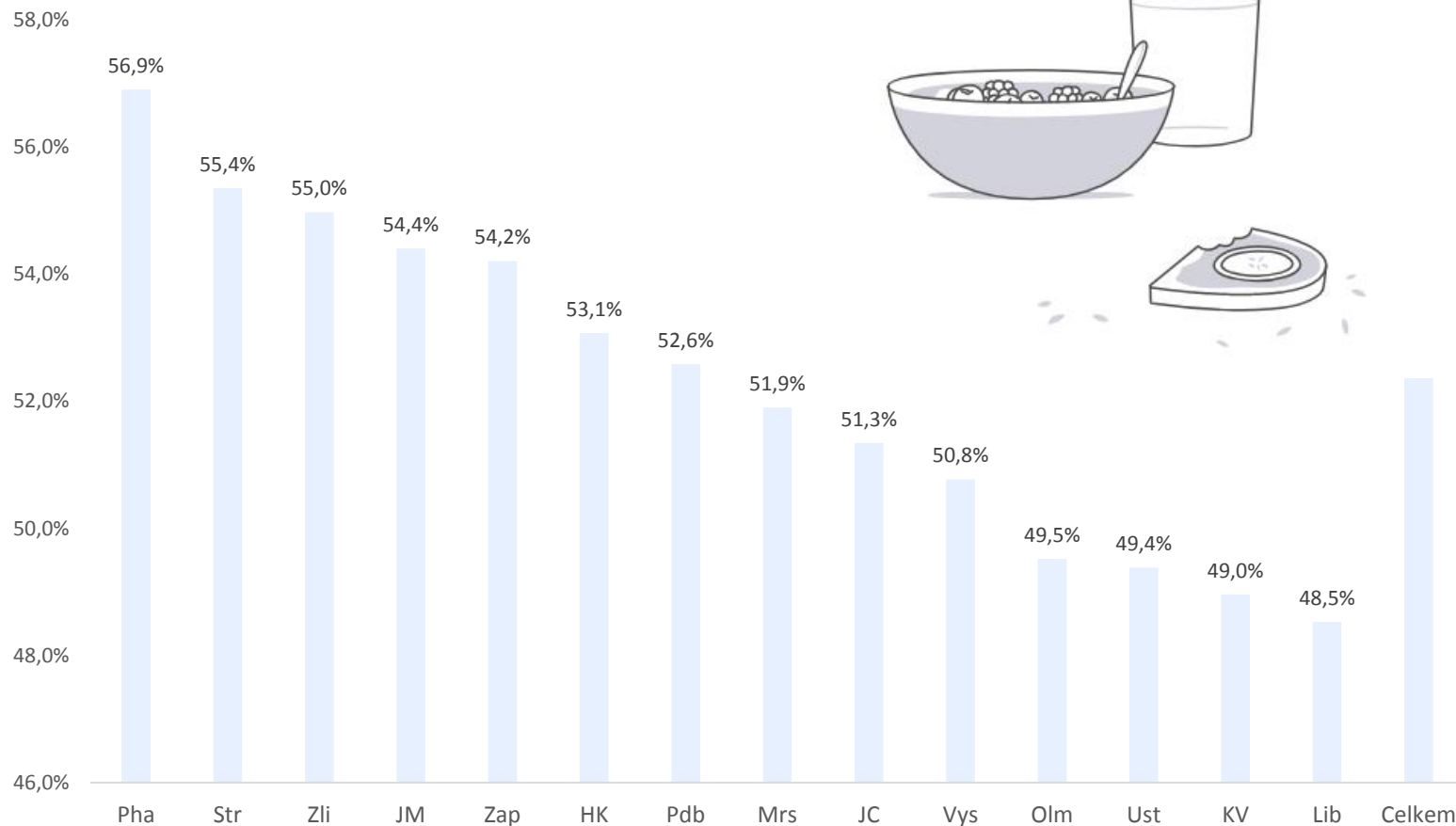
42 %

Snídaně ve školních dnech – 11letí

Snídaně ve školních dnech – kraje

Snídaně ve školních dnech – zajímavost

15 % snídá jen o víkendech

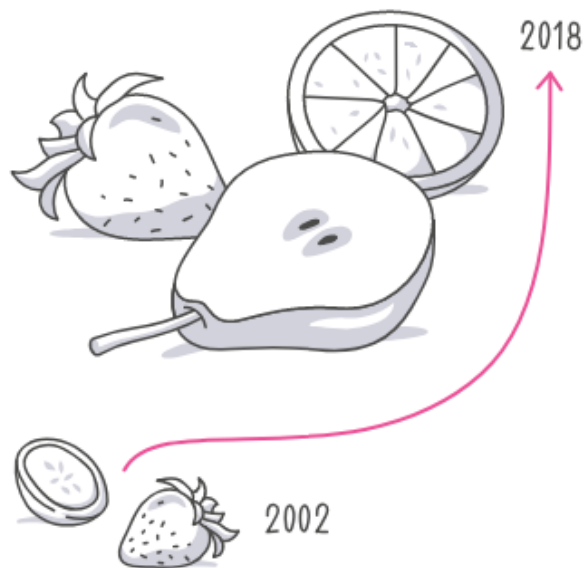
Extra

Zajímavé je, že existuje poměrně velká skupina dětí (bezmála 15 %), které nesnídají ve všední den. Přitom o víkendu snídání do svého denního plánu pravidelně řadí. Je to tím, že v sobotu a v neděli mají na vše víc času? A snídalo by víc českých dětí od pondělí do pátku, kdyby jim škola začínala později? Na tyto otázky nemáme odpověď. Zatím...

Konzumace ovoce

2/8 Ovoce roste

46 %

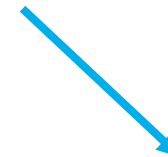
Dívky

52 %

Chlapci

39 %

11 let

54 %

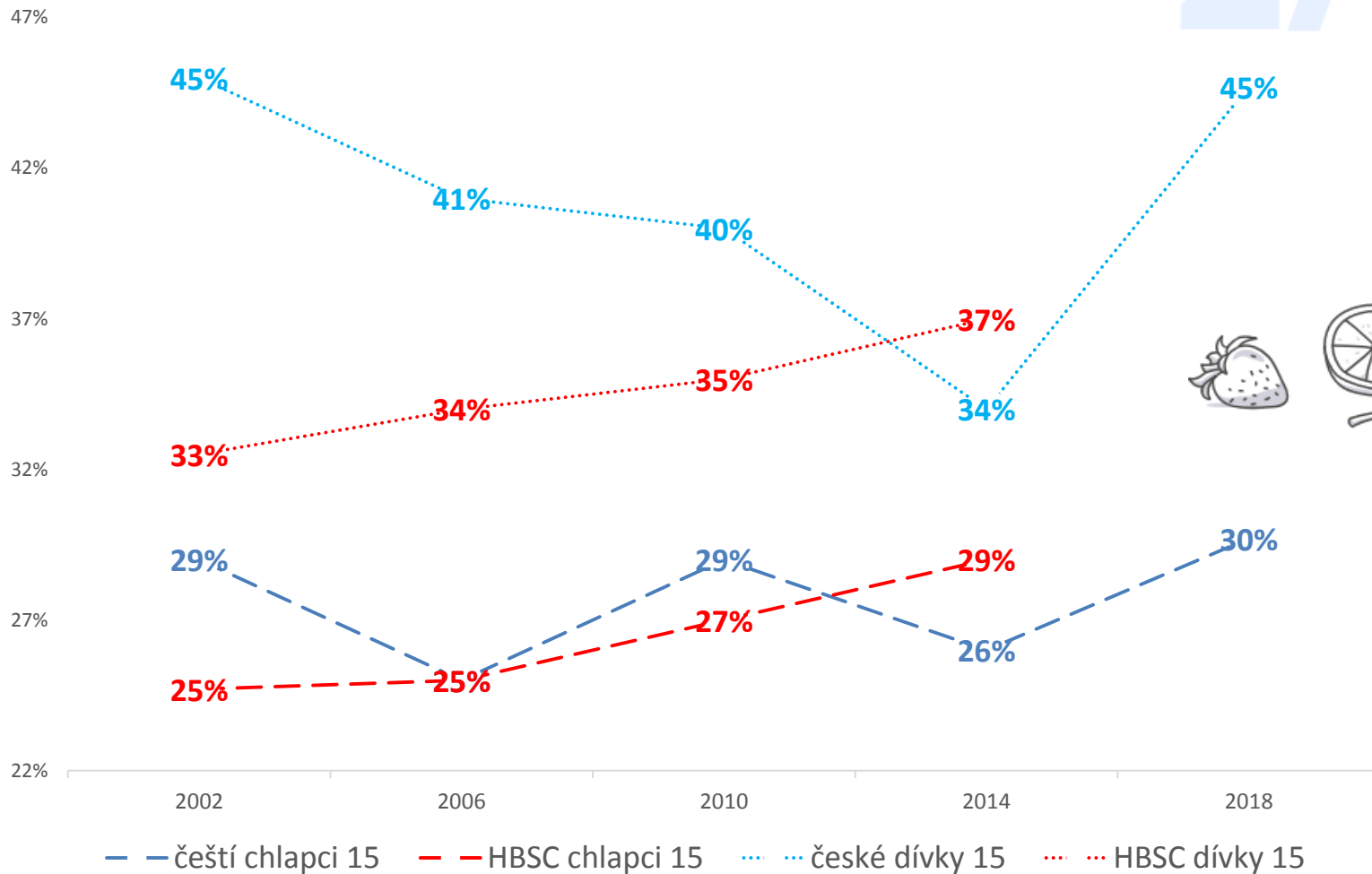
15 let

37 %

Konzumace ovoce – 15letí

2/8 Ovoce roste

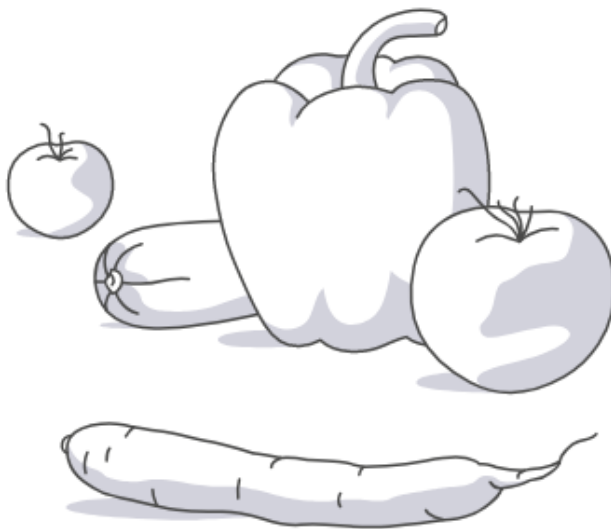

Konzumace zeleniny

3/8

Taky zeleninu mají čím dál raději

37 %

Dívky

42 %

Chlapci

32 %

11 let

42 %

15 let

33 %

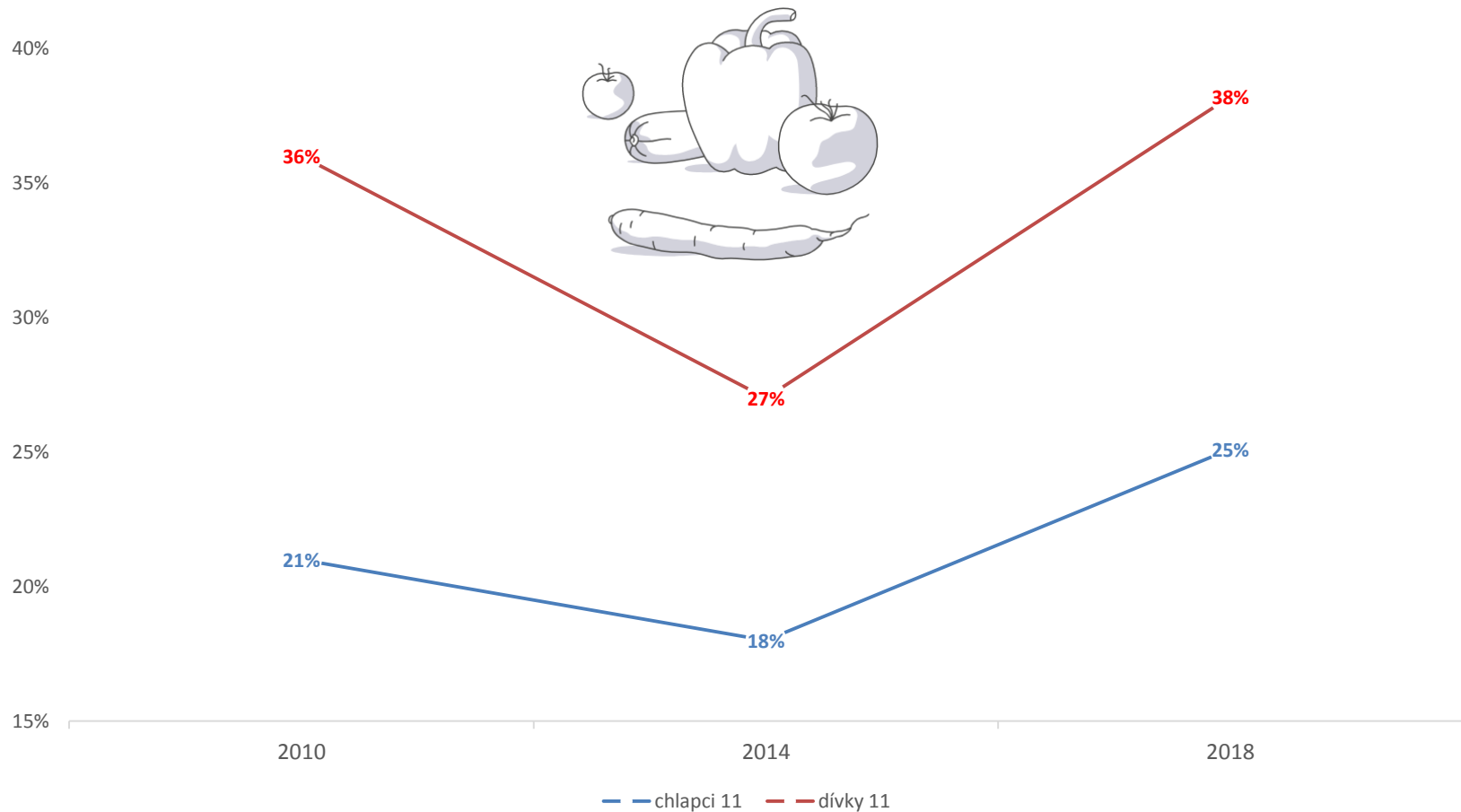
Kraje

Není výrazný rozdíl mezi kraj.
(nadprůměrně vyšly Karlovarský a Královéhradecký)

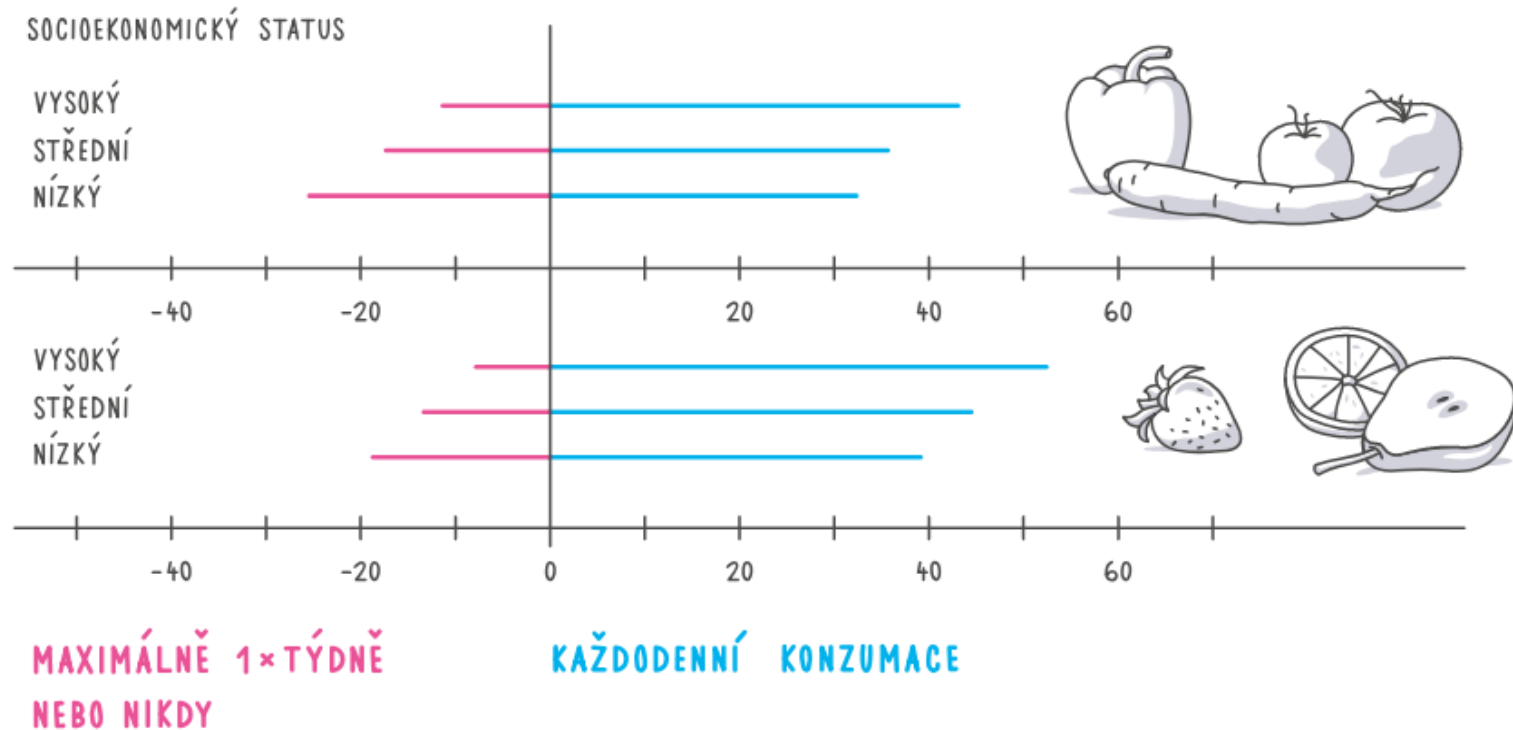
Konzumace zeleniny 15letí

3/8

Taky zeleninu mají čím dál raději

Konzumace zeleniny a ovoce x SES

Jak ovoce, tak zeleninu mají tendenci výrazně víc konzumovat děti s ekonomicky silnějšími rodinami. Takže nepřekvapí, že mezi dětmi, které ovoce ani zeleninu skoro nejí, je více než dvojnásobně více mladých lidí z chudých poměrů.

Konzumace sladkostí

4/8

Někdo to rád sladké... a někdo ne

- 21 % dětí jí sladkosti každý den
nezávisle na **pohlaví** a **věku**
- Nijak výrazné nejsou ani rozdíly dle **SES**
- Rovněž rozdíly mezi **kraji** jsou
zanedbatelné

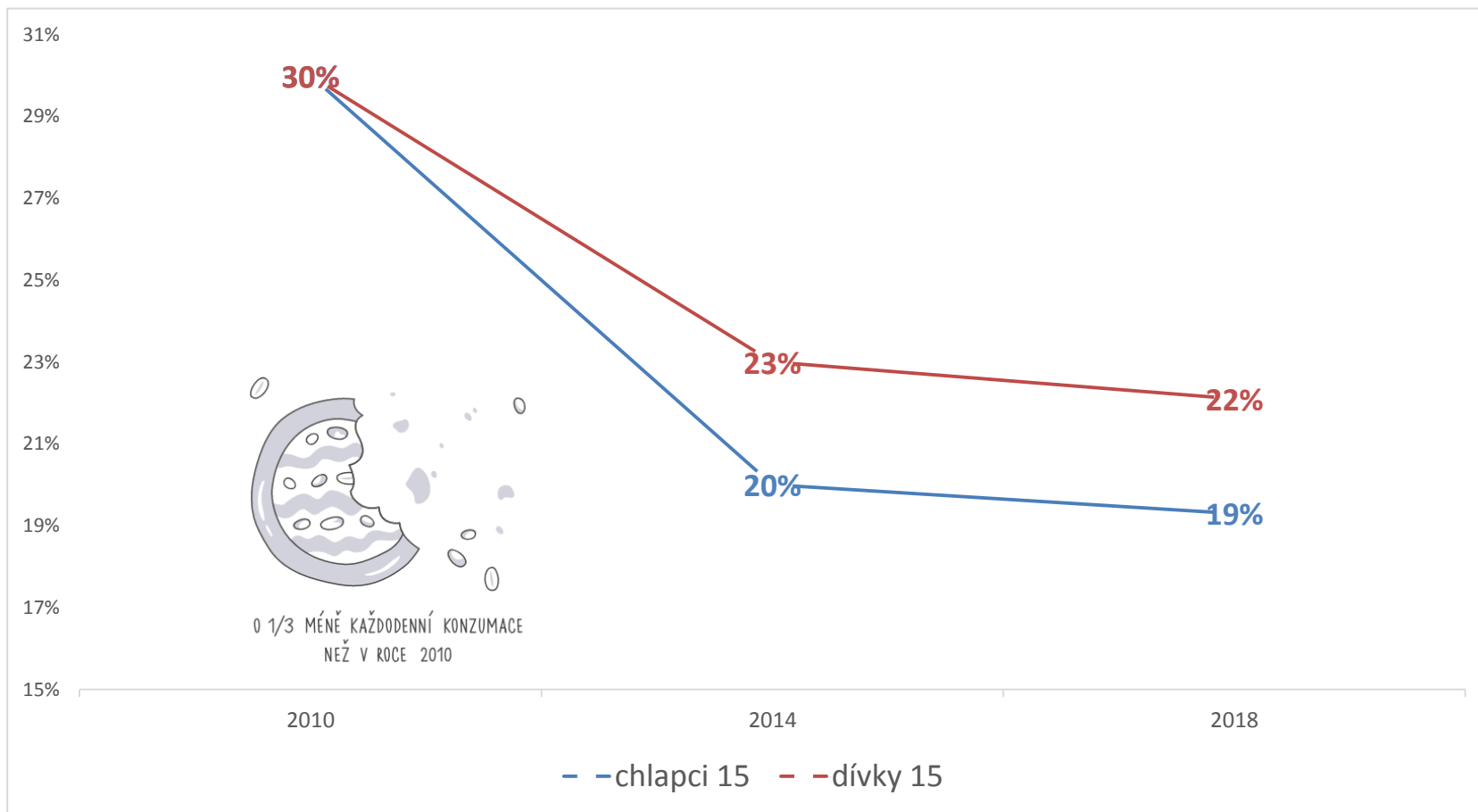
21 %

Konzumace sladkostí 15letí

4/8

Někdo to rád sladké... a někdo ne

Pití vody

5/8
O vodě

72%

KAŽDODENNÍ
KONZUMACE

Dívky

76 %

Chlapci

68 %

Vysoký SES

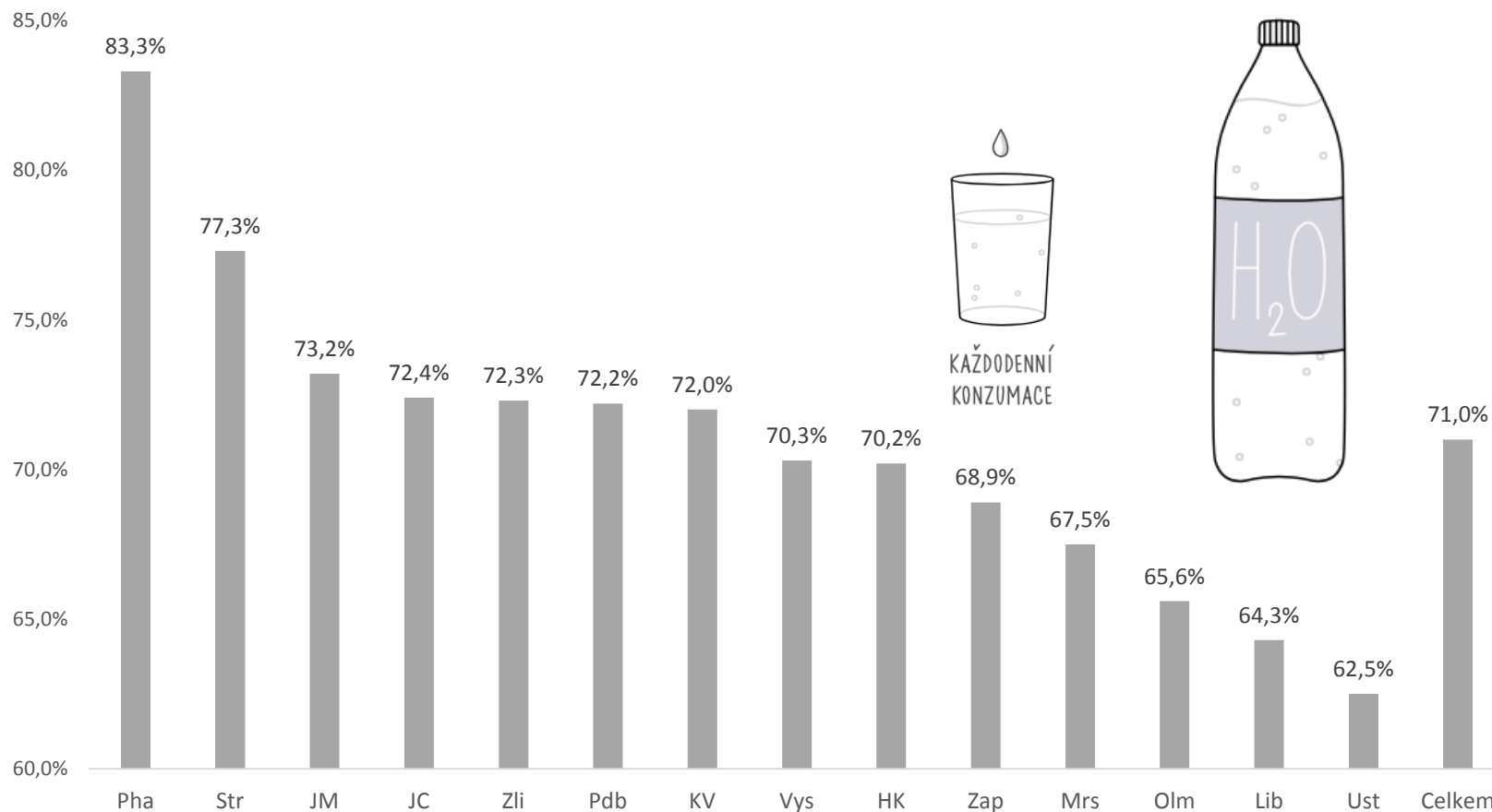
77%

Nízký SES

66%

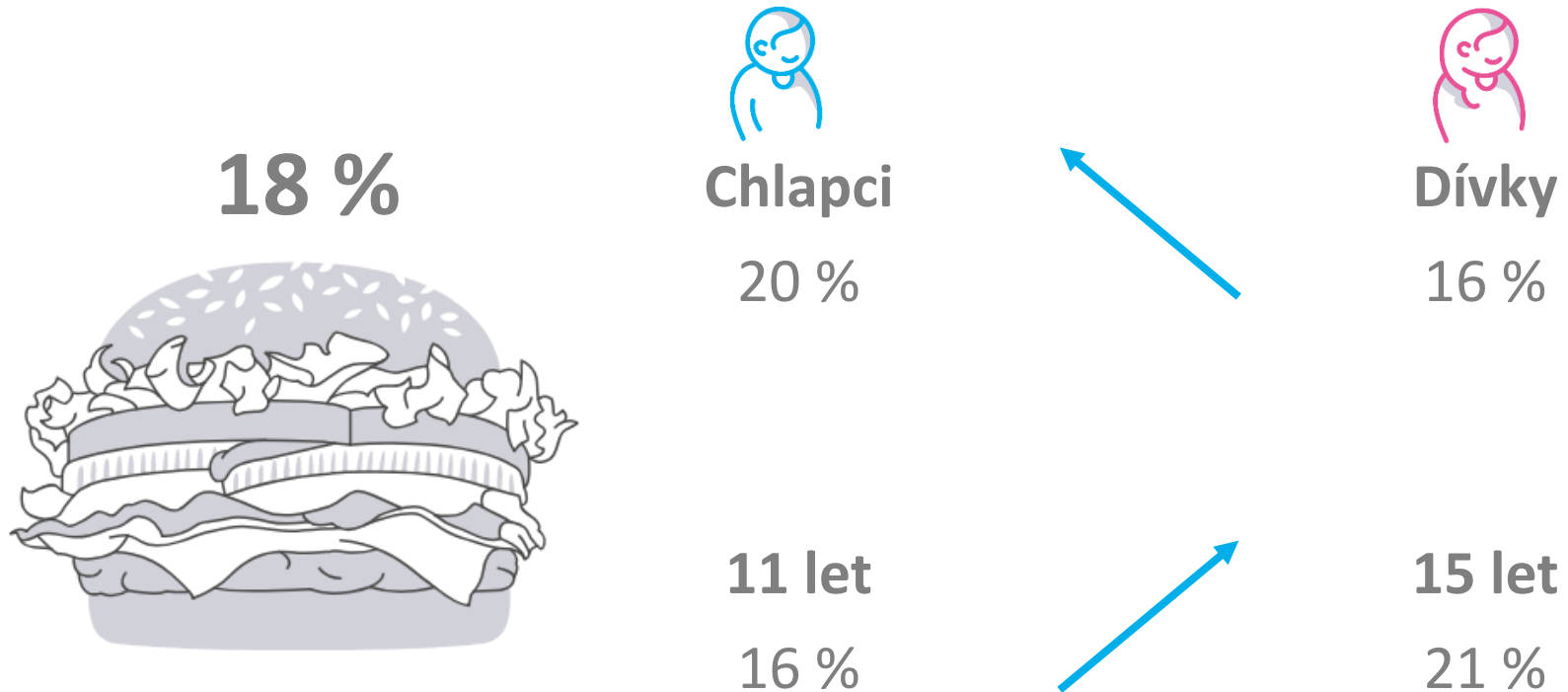
Pití vody - kraje

5/8
0 vodě

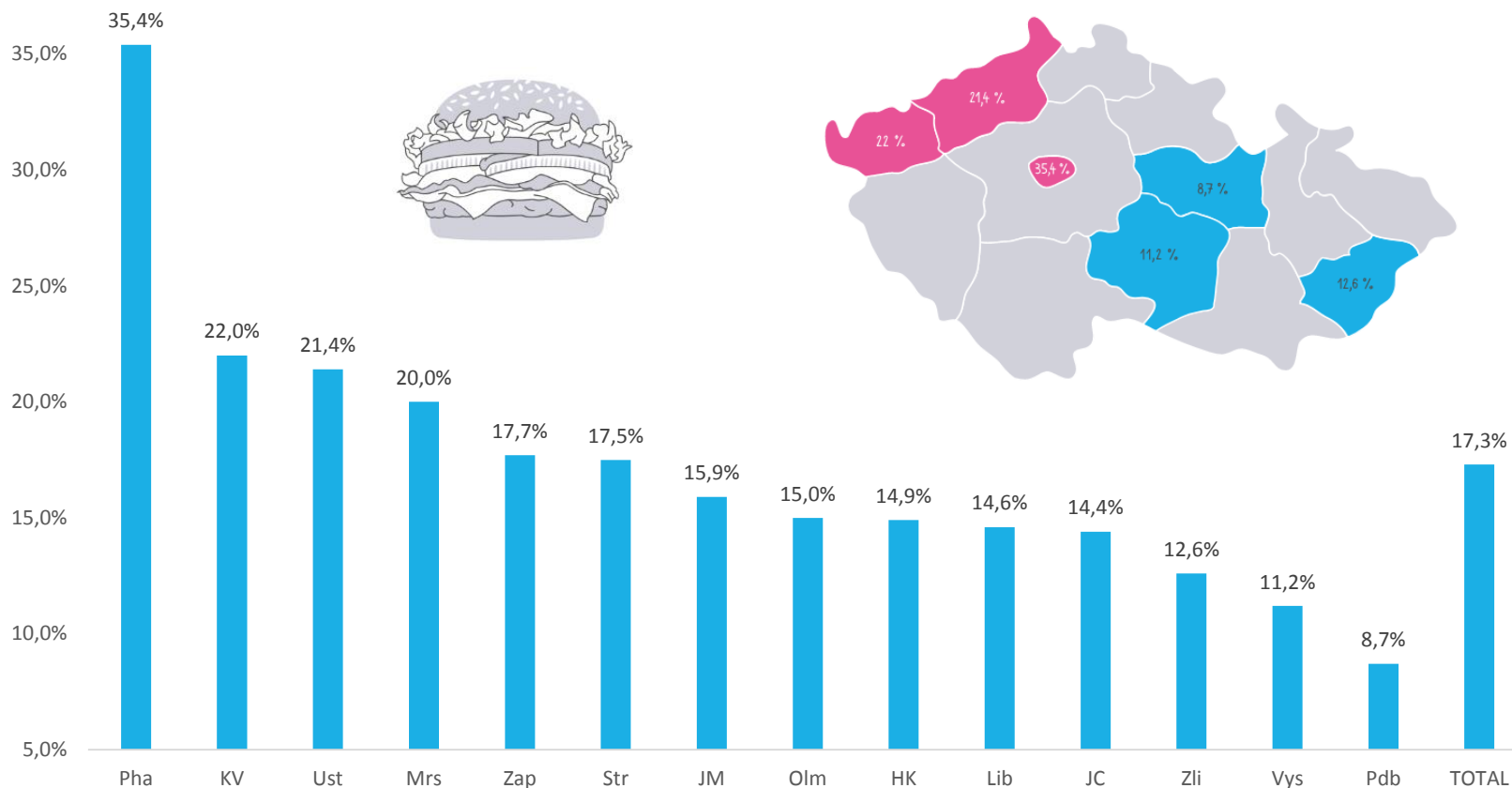
Fast foody (2 x měsíčně a více)

7/8 Mladí lidé ve fast foodech

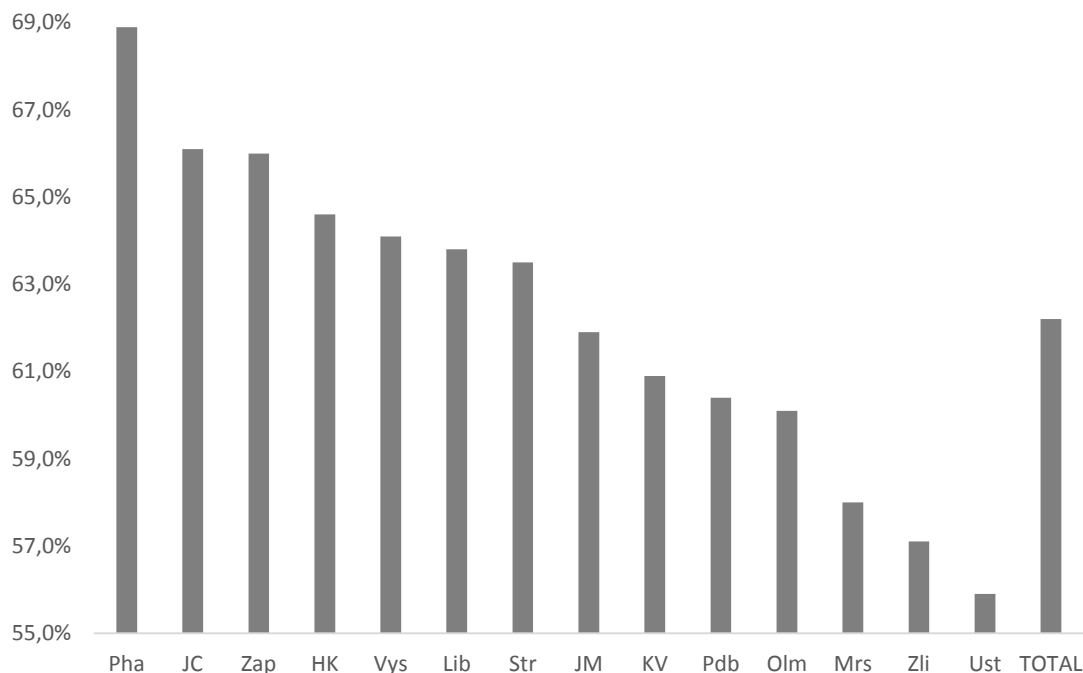
Fast foody (2 x měsíčně a více)

7/8 Mladí lidé ve fast foodech

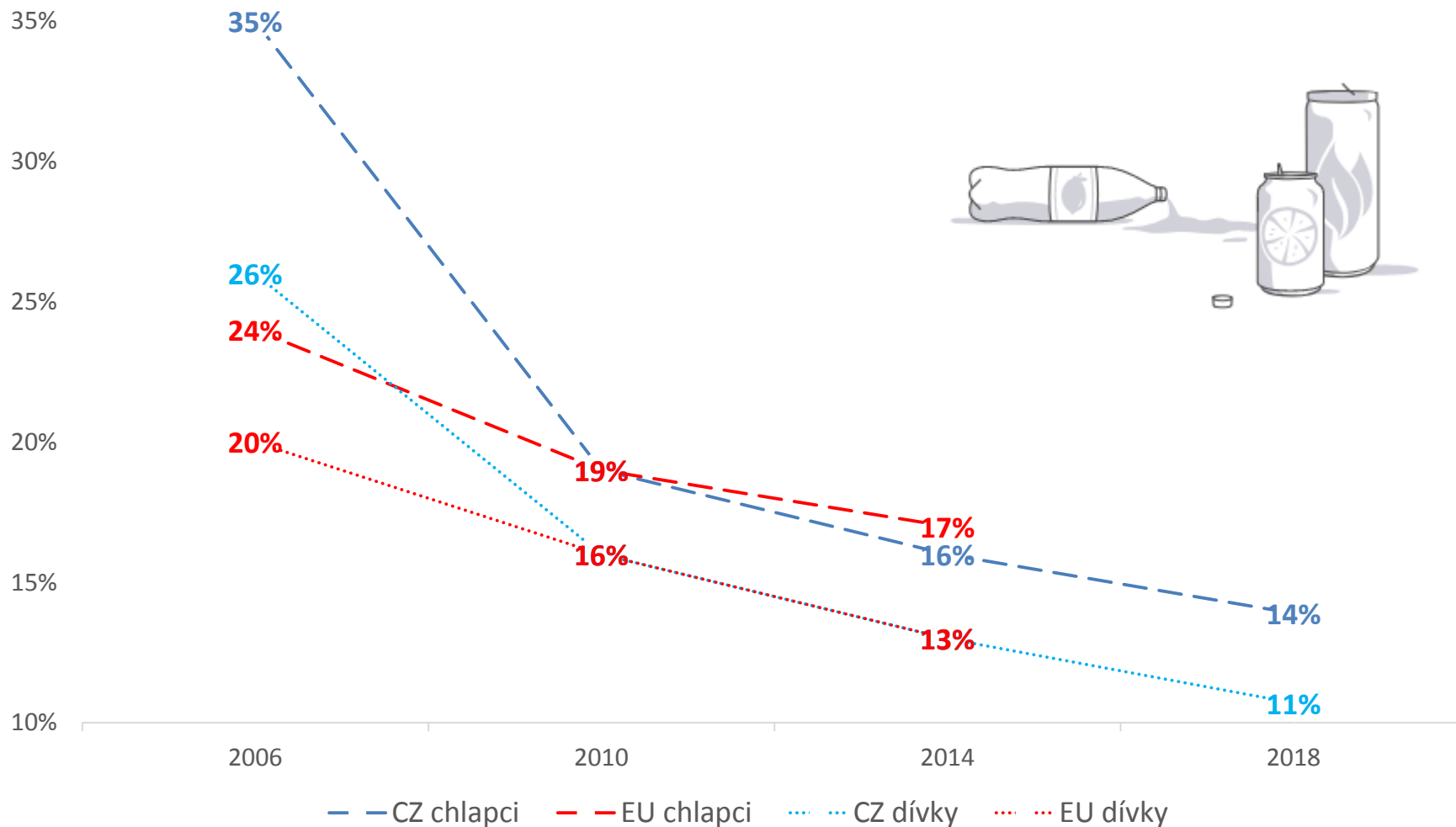
Společné stolování

8/8 Rodina u stolu

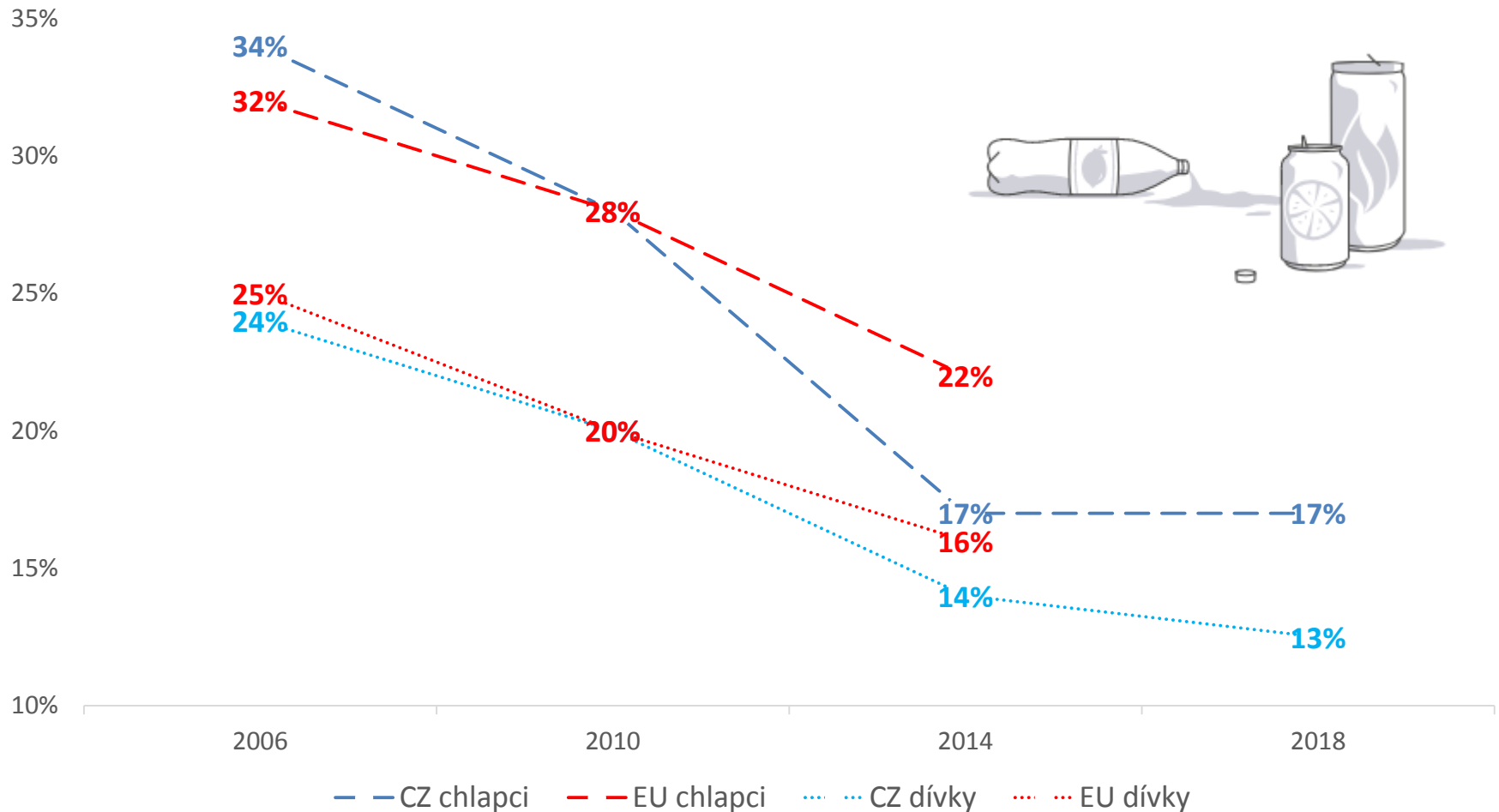

Vysoký SES 71 % → Nízký SES 53 %

Každodenní konzumace slazených nápojů – 11letí

Každodenní konzumace slazených nápojů – 15letí

Energetické nápoje

10,9 % dětí (13 a 15 let)
má sklon k rizikové konzumaci
energetických nápojů

(tzn. min. konzumace 2x týdně, odborná literatura uvádí
i 1x týdně, my jsme v našich analýzách
benevolentnější)

TÉMA PRO

30 000

Každý desátý mladý Čech má
sklon k jejich rizikové konzumaci.

ŠKOLÁKŮ

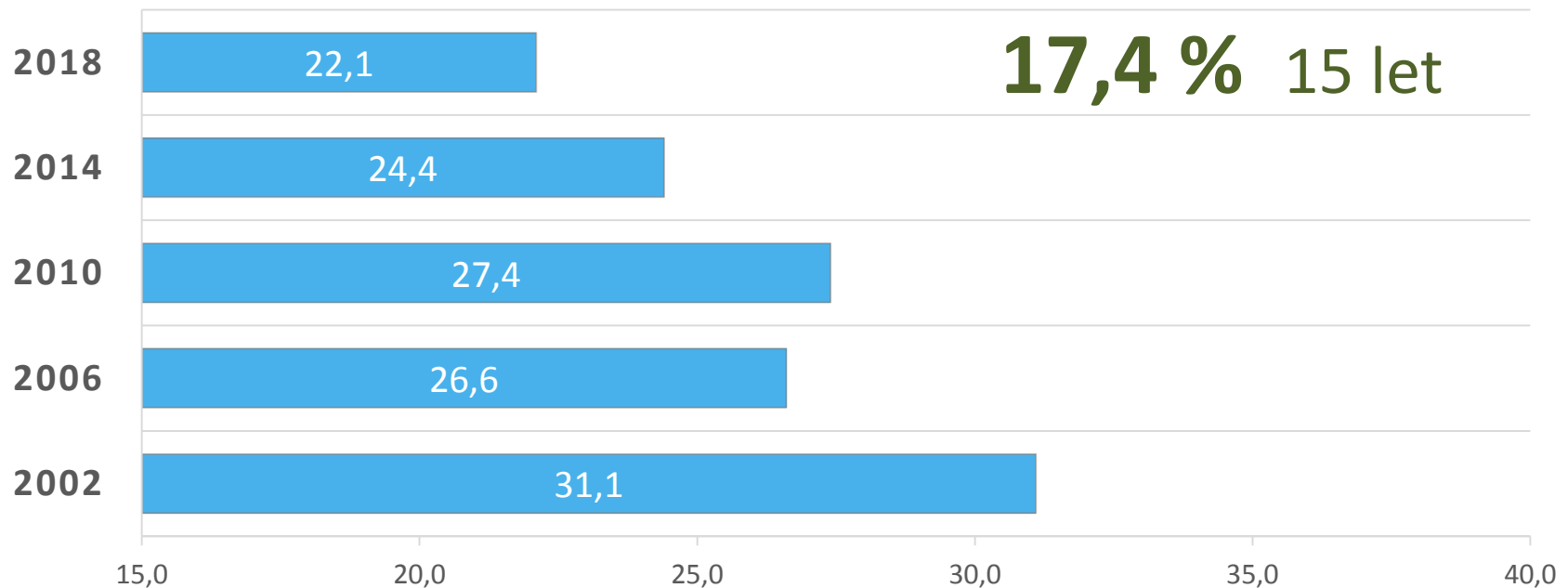

2,5x

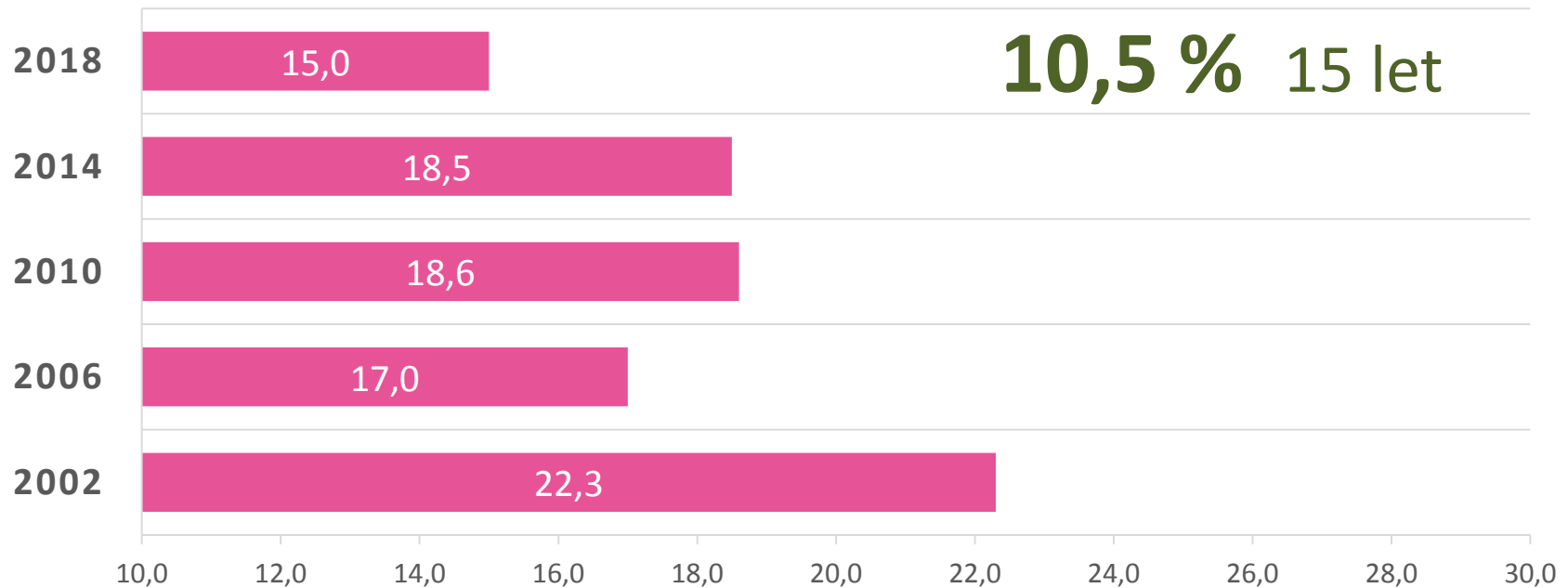
Pravidelné pití energetických nápojů je typičtější pro chlapce.
Ti po nich sáhnou dvaapůlkrát častěji než dívky.

Pohybová aktivita, chlapci (11 – 15 let)

60 minut pohybová aktivity denně – doporučení WHO

Pohybová aktivita, dívky (11 – 15 let)

60 minut pohybová aktivity denně – doporučení WHO

Organizovaný sport – děti sportují

66 %

Dívky

61 %

Chlapci

71 %

11 let

74 %

15 let

57 %

České děti přibírají

HBSC studie

Tisková konference

Mgr. Michal Kalman, Ph.D.

Univerzita Palackého v Olomouci

25. 6. 2019

